

KƏND TƏSƏRRÜFATI

2024

№ 11

Noyabr

Aylıq
İnformasiya
Bülleteni

İSTEHSAL GÖSTƏRİCİLƏRİ

TOPDANSATIŞ QİYMƏTLƏRİ

İXRAC GÖSTƏRİCİLƏRİ

DÖVLƏT DƏSTƏYİ

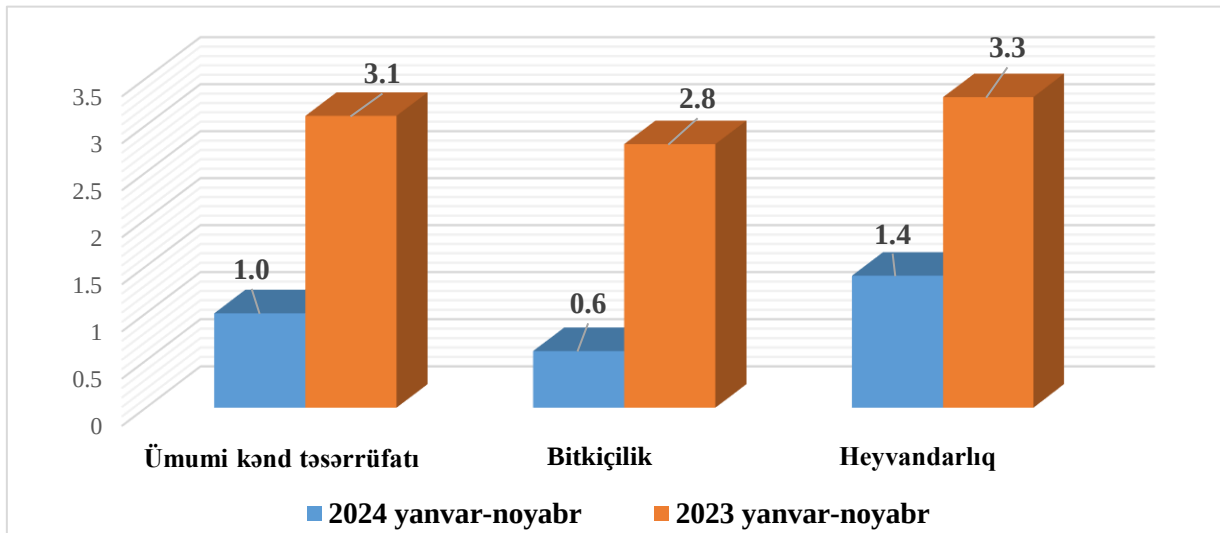
XƏBƏRLƏR

KƏND TƏSƏRRÜFATI sahəsi üzrə istehsal göstəriciləri

✚ 2024-cü ilin yanvar-noyabr ayları ərzində kənd təsərrüfatı məhsullarının ümumi istehsal həcmi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1.0 faiz artıb (**Şəkil 1**).

Şəkil 1. Kənd təsərrüfatı məhsullarının fiziki həcm indeksi
(müqayisəli qiymətlərlə, əvvəlki ilə nəzərən, %)

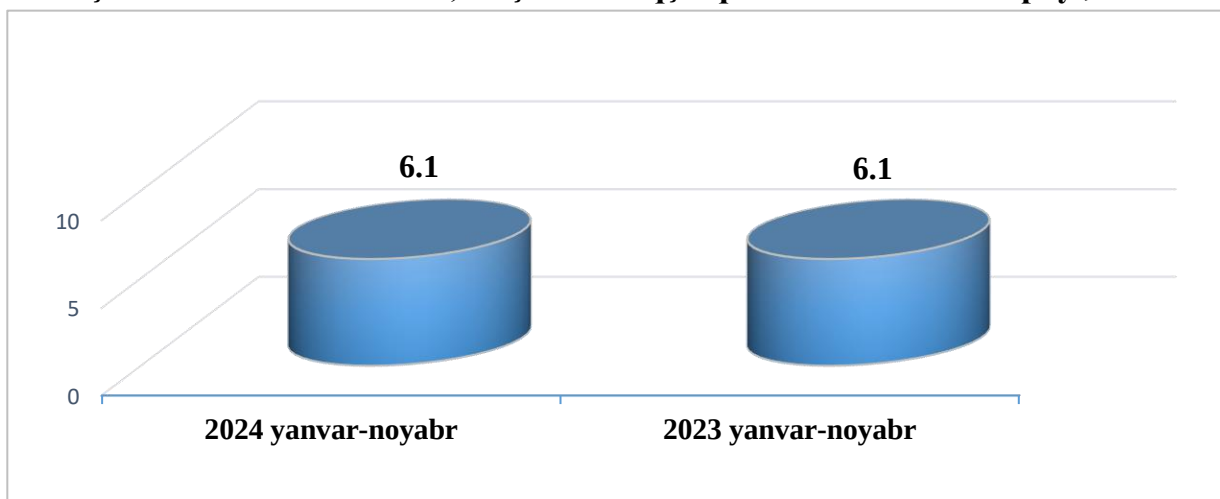

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ Kənd təsərrüfatı məhsullarının ümumi istehsal həcmi dəyəri faktiki qiymətlərlə 12216.4 milyon manat təşkil edib ki, bunun da 50.7 faizi (6192.8 milyon manat) heyvandarlıq sahəsinin, 49.3 faizi (6023.6 milyon manat) bitkiçilik sahəsinin payına düşüb.

✚ 2024-cü ilin yanvar-noyabr aylarında kənd təsərrüfatı, meşə və balıqçılıq sahəsində yaradılan əlavə dəyərin ÜDM-də payı 6.1 faiz təşkil edib (**Şəkil 2**).

Şəkil 2. Kənd təsərrüfatı, meşə və balıqçılıq sahəsinin ÜDM-də payı, %

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ 2024-cü ilin yanvar-noyabr aylarında yun, barama, pambıq, kartof, üzüm və yaşıl çay yarpağı istisna olmaqla bütün kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal həcmi artıb (**Cədvəl 1**).

Cədvəl 1. Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı

Məhsulun adı	Ölçü	Yanvar-noyabr 2024	Yanvar-noyabr 2023	Ötən ilin müvafiq dövrünə nisbəti, %-lə
Ət (<i>diri çəkiddə</i>)	min ton	543.6	538.2	101.0
Süd	min ton	2,080.4	2,062.2	100.9
Yumurta	mln. ədəd	2,097.7	2,001.2	104.8
Yun	min ton	14.8	15.1	97.9
Barama	ton	239.4	357.0	67.1
Taxıl, qarğıdalı ilə	min ton	3,245.9	3,223.1	100.7
Pambıq	min ton	243.0	262.6	92.5
Günəbaxan	min ton	31.1	29.2	106.3
Şəkər çuğunduru	min ton	213.7	213.5	100.1
Tütün	min ton	5.9	5.3	112.8
Kartof	min ton	920.2	995.9	92.4
Tərəvəz	min ton	1,831.5	1,812.8	101.0
Bostan məhsulları	min ton	490.4	438.2	111.9
Meyvə və giləmeyvə	min ton	1,309.3	1,249.2	104.8
Üzüm	min ton	202.0	222.9	90.7
Yaşıl çay yarpağı	ton	1,069.2	1,123.8	95.1

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ Dekabr ayının 1-nə kimi təmiz herik şumu da daxil olmaqla cari ilin payızlıq əkinləri üçün 933.9 min hektar və ya ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətdə 10.2 faiz az sahə şumlanıb (**Cədvəl 2**).

Cədvəl 2. 2025-ci ilin məhsulu üçün şumun qaldırılması və payızlıq əkinlər, min ha

Əkinlər	Yanvar-noyabr 2024	Yanvar-noyabr 2023	Ötən ilin müvafiq dövrünə nisbəti, %-lə
Təmiz herik şumu da daxil olmaqla cari ilin payızlıq əkinləri üçün şumlanıb:	933.9	1,040.3	89.8
Dən və yaşıl yem üçün payızlıq bitkilərin səpini - cəmi:	672.6	839.6	80.1
o cümlədən dən üçün:	663.5	830.1	79.9
<i>ondan:</i>			
buğda	364.1	489.5	74.4
arpa	299.3	340.4	87.9
çovdar	0.10	0.15	65.1

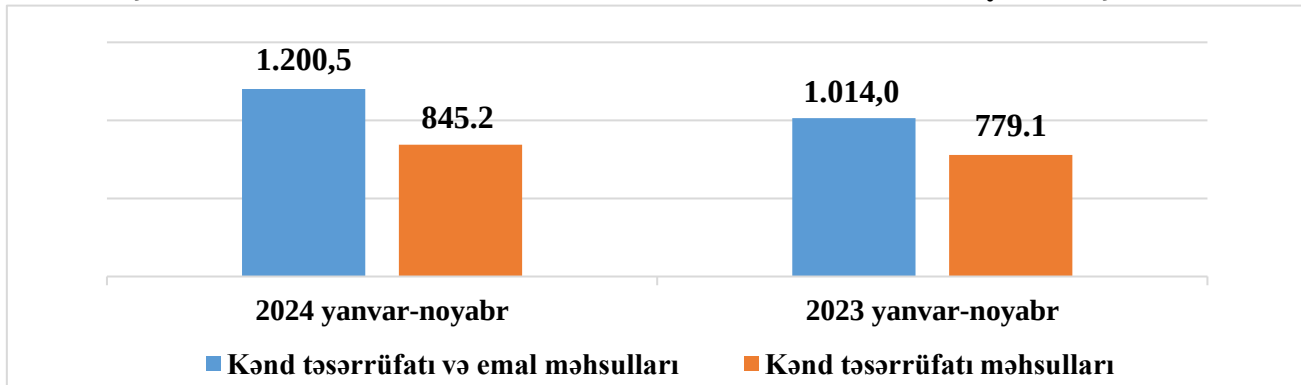
Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

KƏND TƏSƏRRÜFATI

məhsulları bazarı

✚ 2024-cü ilin yanvar-noyabr aylarında 845.2 milyon ABŞ dolları dəyərində kənd təsərrüfatı məhsulu ixrac olunub. Kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı ötən ilin müvafiq dövrünə nəzərən dəyər ifadəsində 8.5 faiz artıb (*Şəkil 3*).

Şəkil 3. Kənd təsərrüfatı və emal məhsullarının ixracı, milyon ABŞ dolları

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

✚ Müqayisə olunan dövr üzrə əsas kənd təsərrüfatı məhsullarının ixrac göstəriciləri *Cədvəl 3*-də verilib.

Cədvəl 3. Kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı

Məhsulun adı	Yanvar-noyabr 2024		Yanvar-noyabr 2023		Ötən ilin müvafiq dövrünə nisbəti, %-lə	
	miqdarı (min ton)	məbləği (mln. dollar)	miqdarı (min ton)	məbləği (mln. dollar)	miqdara görə	məbləğə görə
Tərəvəz	212.0	189.5	231.5	188.9	91.6	100.3
ondan:						
kartof	48.3	20.5	71.0	30.9	68.0	66.3
pomidor	129.8	155.4	124.5	140.6	104.3	110.5
Meyvə	398.0	438.5	410.3	452.2	97.0	97.0
ondan:						
qoz-fındıq	18.7	117.7	21.9	112.9	85.3	104.2
sitrus meyvələri	1.6	0.8	3.2	1.9	48.3	43.6
üzüm	5.8	5.6	9.1	7.9	63.1	70.8
qarpız, qovun	9.2	4.5	14.3	5.8	64.2	76.7
alma, armud, heyva	94.5	60.0	91.6	58.4	103.2	102.8
ərik, albalı, gilə, şaftalı	90.1	99.4	92.5	105.6	97.4	94.1
nar	29.4	25.8	25.3	27.4	116.2	94.1
xurma	120.3	86.5	124.7	91.4	96.5	94.6
Arpa	0.1	0.02	1.9	0.4	-19 d.	-20 d.
Tütün xammalı	7.3	22.3	2.3	5.0	3.2 d.	4.5 d.
Pambıq mahlıçı	112.6	168.9	62.2	111.1	1.8 d.	1.5 d.
Gön-dəri	2.9	7.6	2.9	7.6	99.3	100.2
Heyvandarlıq məhsulları*	x	18.3	x	14.0	x	130.8
Cəmi	x	845.2	x	779.1	x	108.5

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

*Heyvandarlıq məhsullarına ət, süd və qaymaq, yun, təbii bal, quş yumurtası, barama, xam ipək, ipək tullantıları və diri heyvanların dəyəri daxildir.

✚ Cari ilin noyabr ayında narın, armudun (“Düşes”), üzümün (“Ağ kişmiş”), qozun, kartofun (Qazax), pomidorun, xiyarın, yaşıl bibərin, sarımsağın və badımcanın topdansaş qıyməti əvvəlki aya nisbətən artıb, digər məhsulların qıyməti isə aşağı olub və ya sabit qalıb (*Cədvəl 4*).

Cədvəl 4. Noyabr ayında kənd təsərrüfatı məhsullarının topdansaş qıymətinin əvvəlki aya nisbətən dəyişməsi (manatla)

Adı	Oktyabr 2024	Noyabr 2024	Fərq	Adı	Oktyabr 2024	Noyabr 2024	Fərq
Meyvə							
Alma	Simerenko			Armud	Meşəgözəli		
	1.55	1.35	-12.9%		1.60	1.60	0.0%
	Qolden delişes				Düşes		
	1.75	1.45	-17.1%		1.45	2.10	44.8%
Nar	Kürdəmir			Üzüm	Kardinal		
Korolyok	1.40	2.40	71.4%		2.45	2.45	0.0%
	digər				Ağ kişmiş		
Naringi	1.20	1.20	0.0%		Qoz	yerli	
	Türkiyə			5.50		6.20	12.7%
	Limon	1.63	1.18	-27.6%	Fındıq	quru	
1.85		1.15	-37.8%	4.85		4.85	0.0%
Limon	Lənkəran			Badam	qabıqlı		
	0.25	0.25	0.0%		3.75	3.75	0.0%
Tərəvəz							
Kartof	Gədəbəy (təzə, iri)			Soğan	qırmızı (yerli)		
	0.88	0.88	0.0%		0.98	0.80	-18.4%
	Qazax (təzə, iri)				Ağdam, sarı		
	0.70	0.78	11.4%		0.35	0.35	0.0%
Göy-göyərtili	qarışıq			Xiyar	Melit		
Pomidor	0.16	0.16	0.0%		1.10	1.35	22.7%
	Şəmkir				Yelpənək		
	2.50	2.85	14.0%		1.25	1.60	28.0%
	Gül kələm	Çəhrayı			Kələm	Qusar	
2.90		3.00	3.4%	0.45		0.40	-11.1%
yerli			Xaçmaz				
Bibər	1.25	1.25	0.0%	Sarımsaq	yerli		
	yaşıl (yerli)				4.25	5.00	17.6%
Çuğundur	1.00	1.03	3.0%	Badımcan	yerli		
	0.65	0.65	0.0%		2.00	3.50	75.0%
Yerkökü	iri			Balqabaq	yerli		
	0.85	0.85	0.0%		0.75	0.60	-20.0%
	xırda			Noxud	yerli		
	0.60	0.60	0.0%		2.50	2.50	0.0%

Mənbə: Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi (www.aqrrarbazir.az)

✚ Cari ilin noyabr ayında üzümün, limonun, fındığın, naringinin, soğanın (qırmızı), xiyarın və noxudun qiyməti keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən aşağı olub və ya sabit qalıb, digər kənd təsərrüfatı məhsullarının qiyməti isə qalxıb (**Cədvəl 5**).

Cədvəl 5. Kənd təsərrüfatı məhsullarının 2024-cü ilin noyabr ayındakı topdansaş qiymətinin ötən ilin müvafiq ayına nisbətən dəyişməsi (manatla)

Adı	Noyabr 2023	Noyabr 2024	Fərq	Adı	Noyabr 2023	Noyabr 2024	Fərq
Meyvə							
Alma	Simerenko			Armud	Meşəgözəli		
	0.90	1.35	50.0%		1.15	1.60	39.1%
	Palmet				Düşes		
	0.85	1.35	58.8%		1.20	2.10	75.0%
Əzgil	digər			Üzüm	Kardinal		
	1.60	2.00	25.0%		3.10	2.45	-21.0%
Kivi	yerli				digər		
	1.65	2.00	21.2%		1.65	1.00	-39.4%
Limon	Lənkəran			Heyvə	digər		
	0.36	0.25	-30.6%		0.90	1.15	27.8%
Fındıq	quru			Nar	Kürdəmir		
	5.25	4.85	-7.6%		1.10	2.40	2.2 d.
Qoz	yerli			Naringi	yerli (iri)		
	3.85	6.20	61.0%		1.15	1.15	0.0%
Şabalıd	yerli			Xurma	digər		
	7.25	8.25	13.8%		0.70	1.15	64.3%
Korolyok	digər			Portağal	Türkiyə		
	1.15	1.20	4.3%		1.95	2.20	12.8%
Tərəvəz							
Kartof	Gədəbəy (təzə, iri)			Soğan	qırmızı (yerli)		
	0.83	0.88	6.0%		0.85	0.80	-5.9%
Balqabaq	yerli				Ağdam, sarı		
	0.33	0.60	81.8%		0.34	0.35	2.9%
Göy-göyərtili	qarışıq			Xiyar	Melit		
	0.15	0.16	6.7%		2.35	1.35	-42.6%
Pomidor	Çəhrayı				Yelpənək		
	1.90	3.00	57.9%		2.45	1.60	-34.7%
	Salxım			Kələm	Qusar		
2.50	3.20	28.0%	0.18		0.40	2.2 d.	
Bibər	acı, yerli			Noxud	yerli		
	0.65	1.85	2.8 d.		2.50	2.50	0.0%
	yaşıl, yerli			Sarımsaq	yerli		
0.55	1.03	87.3%	2.00		5.00	2.5 d.	
Çuğundur	yerli			Badımcan	yerli		
	0.48	0.65	35.4%		1.05	3.50	3.3 d.
Yerkökü	iri			Turp	yerli		
	0.70	0.85	21.4%		0.85	1.30	52.9%

Mənbə: Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi (www.aqrrarbazir.az)

KƏND TƏSƏRRÜFATI

sahəsinə dövlət dəstəyi

✚ 2024-cü ilin yanvar-noyabr ayları ərzində Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi tərəfindən 8726 kənd təsərrüfatı texnikasının satışı maliyyələşdirilib, “Aqrolizing” tərəfindən 2 texnika subsidiyası ödənilib (*Cədvəl 6*).

Cədvəl 6. Lizingə verilmiş kənd təsərrüfatı texnikası (ədəd)

Texnikanın adı	Cəmi (2005 - 30.11.2024)	2024-cü ilin yanvar-noyabr ayları ərzində lizingə verilib
Cəmi	88198	8726
Taxılıyğan kombayn	1388	34
Pambıqyığan kombayn	222	0
Traktor	19571	1482
Digər texnikalar	67017	7210

Mənbə: Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi

✚ 2024-cü ilin yanvar-noyabr ayları ərzində Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi tərəfindən aqrar sektorda fəaliyyət göstərən 3439 fiziki və hüquqi şəxsə 64.4 milyon manat məbləğində güzəştli kredit verilib. Bunun 48.3 milyon manatı texnika və avadanlıq təyinatlı kreditlər, 1.1 milyon manatı güzəştli kreditlər, 15 milyon manatı isə mikrokreditlərdir.

✚ 2024-cü ilin yanvar-noyabr ayları ərzində Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi tərəfindən 5208 baş damazlıq heyvanın (4410 baş iribuynuzlu, 798 baş xırdabuynuzlu) alışına 15.2 milyon manat, habelə kənd təsərrüfatı texnikası və avadanlıqlarının alışı üçün 72.8 milyon manat məbləğində güzəşt vəsaiti ayrılıb.

XƏBƏRLƏR

**KƏND TƏSƏRRÜFATI NAZİRLİYİNİN KOLLEKTİVİ
PEŞƏ BAYRAMI MÜNASİBƏTİLƏ FƏXRİ XİYABANI VƏ ŞƏHİDLƏR
XİYABANINI ZİYARƏT EDİB**

**Kənd Təsərrüfatı Nazirliyində 1 noyabr - Kənd Təsərrüfatı İşçiləri
Günü** nə həsr olunmuş təntənəli yığıncaq keçirilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2008-ci ildə imzaladığı Fərmana əsasən, hər il 1 noyabr tarixi Azərbaycanda Kənd Təsərrüfatı İşçiləri Günü kimi qeyd olunur. Peşə bayramı münasibətilə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin kollektivi Fəxri Xiyabanda Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xatirəsini yad edib, məzarı önünə əklil qoyub. Daha sonra görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə Əliyevanın xatirəsi ehtiramla anılıb, məzarı üzərinə gül dəstələri düzülüb.

Sonra Nazirliyin rəhbərliyi və kollektivi Şəhidlər xiyabanında Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsini yad edib, məzarları önünə güllər düzüb.

Daha sonra Kənd Təsərrüfatı Nazirliyində 1 noyabr - Kənd Təsərrüfatı İşçiləri Günü

nə həsr olunmuş təntənəli yığıncaq keçirilib. Tədbirdə çıxış edən **kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov** peşə bayramı münasibətilə fermerləri təbrik edib. Nazir bildirib ki, bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasi kurs nəticəsində Azərbaycan dünya miqyasında sabit və dayanıqlı iqtisadiyyatı, eləcə də böyük maliyyə resursları olan, mühüm geosiyasi və geoiqtisadi mövqe tutan, qlobal enerji təhlükəsizliyinin təminatında strateji rol oynayan

qüdrətli dövlətə çevrilib. Hazırda Azərbaycan yeni inkişaf strategiyası ilə inamla irəliləyir, milli dövlət quruculuğunun növbəti mərhələsini yaşayır. Dövlət başçısının ölkədə ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması məqsədilə müəyyən etdiyi vəzifələrə uyğun olaraq aqrar sektorun fəaliyyəti mövcud çağırışlara uyğun qurulur və kənd təsərrüfatı məhsullarının fasiləsiz istehsalı təmin edilir.

Nazir bu gün aqrar sahədə əldə edilən uğurların və yüksək nəticələrin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən çox yüksək qiymətləndirildiyini deyib. Bir gün əvvəl dövlət başçısının kənd təsərrüfatı sektorunda çalışan 37 nəfəri orden və medallarla təltif etdiyini xatırladan Məcnun Məmmədov göstərdiyi yüksək diqqət və qayğıya görə aqrar sektorda çalışan insanlar adından Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirib.

Bu ilin 11-22 noyabr tarixlərində Azərbaycanın Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasına Tərəf Dövlətlərin 29-cu Konfransına (COP29) ev sahibliyi edəcəyini xatırladan nazir əlavə edib ki, 19 noyabr tarixində “Qida, Kənd Təsərrüfatı və Su Günü”ndə də iqlim dəyişikliyi və iqlimə uyğun kənd təsərrüfatı mövzusunda xüsusi toxunulacaq, fermerlər üçün Bakı Harmoniya İqlim Təşəbbüsünün təqdimatı keçiriləcək. Kənd təsərrüfatı sahəsində iqlim dəyişikliyinə uyğunlaşmanı dəstəkləmək məqsədilə yaradılan bu təşəbbüs Azərbaycanda iqlim dostu kənd təsərrüfatı texnologiyalarının tətbiqinə böyük töhfə verəcək.

Tədbirdə çıxış edən **Nazirlər Kabineti Aparatının Aqrar və ekologiya şöbəsinin müdiri Lətif Qasimov** qeyd edib ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyi dövründən başlanan aqrar sahəyə diqqət və qayğı Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Şöbə müdiri əlavə edib ki, aqrar sahədə yeni təsərrüfat münasibətlərinin formalaşması, daha innovativ yanaşmaların tətbiqi öz bəhrəsini verir və aqrar sahədə ciddi uğurlar əldə edilir.

Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri, millət vəkili Tahir Rzayev ölkədə qeyri-neft sektorunun inkişafında aqrar sahənin rolunun böyük olduğunu diqqətə çatdırıb. Onun sözlərinə görə, bu ilin 9 ayında kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 10 milyard 438 milyon manat təşkil edib. Müasir dövrün aqrar sahənin qarşısında yeni reallıqlar və yeni tələblər qoyduğunu deyən Tahir Rzayev qeyd edib ki, kənd təsərrüfatı işçilərinin üzərinə böyük məsuliyyət və vəzifələr düşür.

Tədbirdə çıxış edən “Agro Food Investments” MMC-nin direktoru **Vahid Novruzov**, Azərbaycan Nar İstehsalçıları və İxracatçıları Assosiasiyasının sədri **Fərhad Qaraşov**, arıçı fermer **Anar Məmmədov** verdiyi dəyərə görə dövlət başçısına minnətdarlığını bildirib, aqrar sahədə görülən işlərdən danışıb, kənd təsərrüfatına dövlət dəstəyinin bu sahəyə marağı daha da artırdığını vurğulayıblar.

Daha sonra Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin bir qrup əməkdaşı xidmətdə fərqləndiyinə görə Aqrar Sahə İşçilərinin Həmkarlar İttifaqı tərəfindən Fəxri Fərmanla təltif olunublar. Həmçinin, COP29 çərçivəsində ekoloji məsələlərə, ətraf mühitin mühafizəsi, biomüxtəlifliyin qorunması, eləcə də yaşıl enerjinin kənd təsərrüfatına təsiri mövzusunda diqqət çəkmək və tullantıların təkrar emalını təşviq etmək məqsədilə elan edilən “Kənd təsərrüfatı təbiətlə harmoniyada” müsabiqəsinin qalibləri mükafatlandırılıb.

Tədbirdə çıxış edən Nazirlik əməkdaşları və fermerlər göstərdiyi yüksək diqqət və qayğıya görə aqrar sektorda çalışan insanlar adından Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Qeyd edək ki, 1 noyabr - Kənd Təsərrüfatı İşçiləri Günü münasibətilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 31 oktyabr 2024-cü il tarixli Sərəncamı ilə təltif edilənlər arasında Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzinin direktorunun müşaviri, iqtisad elmləri doktoru Həmzə Xəlilov da var. Professor **Həmzə Xəlilov** kənd təsərrüfatının inkişafında xidmətlərinə görə “Tərəqqi” medalına layiq görülüb.

Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzinin Analitika departamentinin rəhbəri **Səadət Hacıyeva** isə xidmətdə fərqləndiyinə görə Fəxri Fərmanla təltif olunub.

NAZİR MƏCNUN MƏMMƏDOV ASIYA İNKİŞAF BANKININ CƏNUBİ, MƏRKƏZİ VƏ QƏRBİ ASIYA ÜZRƏ VİTSE-PREZİDENTİ İLƏ GÖRÜŞÜB

Kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov noyabrın 11-də Azərbaycanda səfərdə olan Asiya İnkişaf Bankının (AİB) Cənubi, Mərkəzi və Qərbi Asiya üzrə vitse-prezidenti Yingming Yangın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb. Görüşdə Azərbaycan və Asiya İnkişaf Bankı arasında əlaqələr müzakirə olunub.

Qonaqları salamlayan kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov bildirib ki, aqrar sahədə qabaqcıl təcrübələrin ölkəmizdə tətbiqi məqsədilə beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq davam etdirilir. Azərbaycan bu tərəfdaşlığı daha da gücləndirəcək və ölkəmizin davamlı inkişaf məqsədlərinə töhfə verə biləcək yeni təşəbbüslərin müzakirəsinə xüsusi önəm verir. Azərbaycan hökuməti kənd təsərrüfatının inkişafı siyasəti və strategiyası əsasında Asiya İnkişaf Bankı ilə səmərəli əməkdaşlıqda maraqlıdır.

Görüşdə Bakıda keçirilən BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29) əhəmiyyətinə toxunulub, bu mötəbər tədbirin iqlim dəyişmələrinə qarşı global mübarizədə vacib hadisə olduğu vurğulanıb.

AİB-in Cənubi, Mərkəzi və Qərbi Asiya üzrə vitse-prezidenti Yingming Yang öz növbəsində təmsil etdiyi qurumun fəaliyyəti, müxtəlif ölkələrdə həyata keçirdikləri kənd təsərrüfatı layihələri barədə geniş məlumat verib, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi ilə əməkdaşlıq imkanlarından danışib.

Görüş zamanı Asiya İnkişaf Bankı ilə birgə əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçirilmiş layihələrin əhəmiyyəti vurğulanıb, gələcək əməkdaşlıq perspektivləri nəzərdən keçirilib.

Tərəflər gələcək əməkdaşlıq üçün prioritet istiqamətlər - aqrar sahədə məhsuldarlığın daha da artırılması, torpaq və su ehtiyatlarının tam həcmdə qorunması, resursların səmərəli istifadə və idarə olunması, aqro-ərzaq sistemlərinin rəqəmsal transformasiyası, qida istehsalı və emalı sahəsində beynəlxalq standartlara cavab verməklə ixrac potensialının artırılması, aqrar sahədə təhsil, təlim və elmi-tədqiqat işlərinin gücləndirilməsi, kənd yerlərinin və icmaların davamlı inkişafı üçün dayanıqlı kənd təsərrüfatı sisteminin qurulması mövzuları ətrafında fikir mübadiləsi aparıblar.

Görüşdə Asiya İnkişaf Bankı ilə gələcək əməkdaşlıq perspektivlərinin müəyyən edilməsi və işçi qrupu səviyyəsində kənd təsərrüfatının inkişafı üzrə layihələrin hazırlanması işinin davam etdirilməsi barədə razılıq əldə olunub.

KƏND TƏSƏRRÜFATI NAZİRLİYİNİN COP29: “YAŞIL ZONA”DA FƏALİYYƏT GÖSTƏRƏN PAVİLYONUNDA AQRAR TƏDQIQATLAR MƏRKƏZİNİN STENDİ TƏŞKİL OLUNUB

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının Bakıda keçirilən 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin “Yaşıl Zona”da fəaliyyət göstərən pavilyonunda Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzinin stendi təşkil olunub.

Dünyada ən irimiqyaslı və mötəbər tədbirlərdən biri hesab edilən COP29-un ilk günündə - noyabrın 11-də təşkil olunan stenddə Mərkəzin fəaliyyətini əks etdirən materiallar sərgilənib, müxtəlif təqdimatlar edilib.

Stend ziyarətçilər tərəfindən maraqla qarşılınıb, gün ərzində onlarla yerli və xarici qonağa Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzinin fəaliyyət istiqamətləri, yaradılan məlumat bazaları, aparılan elmi tədqiqat işləri barədə ətraflı məlumat verilib.

Qonaqlar Mərkəzdə hazırlanmış “Azərbaycanda aqrar sahənin inkişafında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rolu” adlı kitabla, Mərkəzin “Kənd təsərrüfatının iqtisadiyyatı” jurnalının nüsxələri, xüsusən də COP29-a həsr olunmuş son buraxılışı, “Kənd təsərrüfatı” Aylıq İnformasiya Bülleteni, “Kənd təsərrüfatı və ərzaq məhsulları üzrə dünya bazarı konyukturası”na dair Aylıq Qısa İcmalla tanış olublar.

COP29 ÇƏRÇİVƏSİNDƏ “KARBONSUZLAŞDIRMA, QIDA SİSTEMLƏRİNİN UYGUNLAŞDIRILMASI VƏ TƏBİƏTİN BƏRPASI 1.5°C YOLUNDA” MÖVZUSUNDA MÜZAKİRƏLƏR APARILIB

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində noyabrın 12-də “Karbonsuzlaşdırma, qida sistemlərinin uyğunlaşdırılması və təbiətin bərpası 1.5°C yolunda” mövzusunda müzakirələr keçirilib.

Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin İqlim Dəyişikliyi və Ətraf Mühit naziri dr. Amna Al Dahak və Dünya Resursları İnstitutunun baş direktoru Ani Dasguptanın moderatorluq etdiyi müzakirələrdə Danimarkanın baş naziri Mette Frederiksen, Efiopiya prezidenti Taye Atske Selassie, Fici Respublikasının baş nazirinin müavini və maliyyə naziri Biman Prasad, FAO-nun Baş direktoru Qu Dongyu çıxış edərək torpaq və su resurslarından düzgün istifadənin iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə əsas amillərdən biri olduğunu vurğulayıblar.

Müzakirələrdə çıxış edən **kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov** iqlimə dayanıqlı kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsi və qida sistemlərinin transformasiyasına dair Azərbaycan hökumətinin təşəbbüsləri barədə iştirakçılara məlumat verib. İqlim dəyişikliyinə aqrar sektora da mənfi təsir etdiyini bildirən nazir su resurslarının azlığı, torpaqların şoranlaşması problemlərinin aradan qaldırılması üçün icra olunan dayanıqlı kənd təsərrüfatı, su idarəçiliyi və iqlimə uyğunlaşma strategiyaları barədə danışib.

İştirakçıları Fermerlər üçün Bakı Harmoniya İqlim Təşəbbüsü haqqında məlumatlandıran nazir Məcnun Məmmədov bildirib ki, bu təşəbbüs, qlobal tərəfdaşları bir araya gətirməklə, iqlimə müsbət təsir göstərən qida sistemləri üzrə investisiyaların təşviqi və xüsusilə qadınlar və gənclər üçün daha güclü dəstəyin təmin olunması məqsədini daşıyır.

Azərbaycanın kənd təsərrüfatı sektorunun iqlimə dayanıqlı inkişafında qlobal əməkdaşlığın əhəmiyyətini önə çəkən nazir qeyd edib ki, ölkəmiz beynəlxalq tərəfdaşlarla əməkdaşlıq edərək dayanıqlı kənd təsərrüfatı praktikasının inkişafı və iqlimə dayanıqlı gələcəyin təmin olunması prinsiplərinə sadıq qalır.

Tədbir iştirakçıları qida sistemlərinin transformasiyası, iqlim dəyişikliyiinin aqrar sahəyə təsirini azaltmaq və məhsuldarlığı artırmaq üçün innovativ modellər və siyasətlər, karbonsuzlaşdırma və təbiətin bərpası, torpaq istifadəsində dayanıqlı keçidlərə nail olmaq üçün strategiyalar, dayanıqlı torpaq istifadəsinin maliyyələşdirilməsi, kənd təsərrüfatı və qida sistemlərinin transformasiyası üçün maliyyə modelləri və digər aktual mövzular ətrafında fikir mübadiləsi aparıblar. Qeyd olunub ki, COP29 çərçivəsində keçirilən bu tədbir ərzaq təhlükəsizliyi, dayanıqlılıq və təbiətin qorunması sahələrində ölkələr arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi və iqlim dəyişikliklərinə qarşı qlobal tədbirlərin təşviqi baxımından müsbət nəticələrə səbəb olacaq.

NAZİR MƏCNUN MƏMMƏDOV FAO-nun BAŞ DİREKTORU QU DONGYU İLƏ GÖRÜŞÜB

Kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov noyabrın 12-də BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasında (COP29) iştirak edən BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) Baş Direktoru Qu Dongyunun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb. COP29-un Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin pavilyonunda baş tutan görüşdə FAO ilə birgə əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçirilən layihələrin əhəmiyyəti vurğulanıb, əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə olunub.

Qonaqları salamlayan Nazir Məcnun Məmmədov COP29-un Azərbaycanda keçirilməsinin əhəmiyyətinə toxunub, iqlim dəyişikliyinə kənd təsərrüfatı sahəsinə təsirinin minimuma endirilməsi məqsədilə həyata keçirilən tədbirlərdən söz açıb. Bildirilib ki, Azərbaycan hökuməti dayanıqlı inkişaf məqsədlərinə nail olmaq üçün beynəlxalq təşkilatlarla sıx əməkdaşlıq edir. BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı Azərbaycanın ən mühüm beynəlxalq tərəfdaşlarından biridir. Azərbaycan FAO ilə kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlığa böyük əhəmiyyət verir və bu əməkdaşlığın davam etdirilməsində maraqlıdır.

FAO-nun Baş Direktoru Qu Dongyu öz növbəsində Azərbaycanla təşkilat arasında yüksək səviyyəli əlaqələrin qurulmasından məmnun olduğunu deyib. O qeyd edib ki, qlobal çağırışların təsirləri fonunda Davamlı İnkişaf Məqsədlərinə nail olmaq üçün daha dayanıqlı aqro-ərzaq sistemlərinin qurulması və bu istiqamətlərdə qlobal əməkdaşlığın genişləndirilməsi olduqca vacibdir. COP29 kimi tədbirlər aqrar sahənin inkişafı istiqamətində prioritetlərin müəyyənəndirilməsi işinə mühüm töhfə verir.

Qu Dongyu aqrar sahənin dayanıqlı inkişafı, səmərəli və peşəkar mütəxəssis bazasının formalaşdırılmasına yönəlmiş layihələrin bundan sonra da dəstəklənəcəyini vurğulayıb.

Tərəflər FAO-Azərbaycan Tərəfdaşlıq Proqramı çərçivəsində əməkdaşlığın davam etdirilməsinin əhəmiyyətinə toxunub, aqrar sahədə məhsuldarlığın daha da artırılması, torpaq və su resurslarından səmərəli istifadə, kənd təsərrüfatının rəqəmsallaşdırılması, aqrar sahədə təhsil, təlim və elmi-tədqiqat işlərinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı məsələləri müzakirə ediblər.

Sonda qarşılıqlı maraq doğuran mövzular ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüşün sonunda COP29 çərçivəsində “Qida və Kənd Təsərrüfatı üçün Davamlı Transformasiya” (FAST) təşəbbüsünə daxil edilmiş Fermerlər üçün Bakı Harmoniya İqlim Təşəbbüsü ilə bağlı əməkdaşlığın gücləndirilməsinə dair Niyyət Bəyannaməsi imzalanıb.

NAZİR MƏCNUN MƏMMƏDOV KƏND TƏSƏRRÜFATININ İNKİŞAFI ÜZRƏ BEYNƏLXALQ FONDUN PREZİDENTİ İLƏ GÖRÜŞÜB

Nazir Məcnun Məmmədov noyabrın 13-də Kənd Təsərrüfatının İnkişafı üzrə Beynəlxalq Fondun (IFAD) prezidenti Alvaro Larionun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb. Görüşdə tərəflərin Azərbaycan və IFAD arasında kənd təsərrüfatı sahəsində səmərəli əməkdaşlığın davam etdirilməsində maraqlı olduğu vurğulanıb, gələcək əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə olunub.

Qonaqları salamlayan kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29) Azərbaycanda keçirilməsinin əhəmiyyətinə toxunub, ölkəmizin qlobal çağırışlardan irəli gələn təşəbbüslərə böyük həvəslə qoşulduğunu, beynəlxalq tərəfdaşlarla səmərəli əməkdaşlığa önəm verdiyini vurğulayıb. Azərbaycanın BMT-nin ixtisaslaşmış qurumu olan Kənd Təsərrüfatının İnkişafı üzrə Beynəlxalq Fondla əməkdaşlıqda maraqlı olduğu diqqətə çatdırılıb.

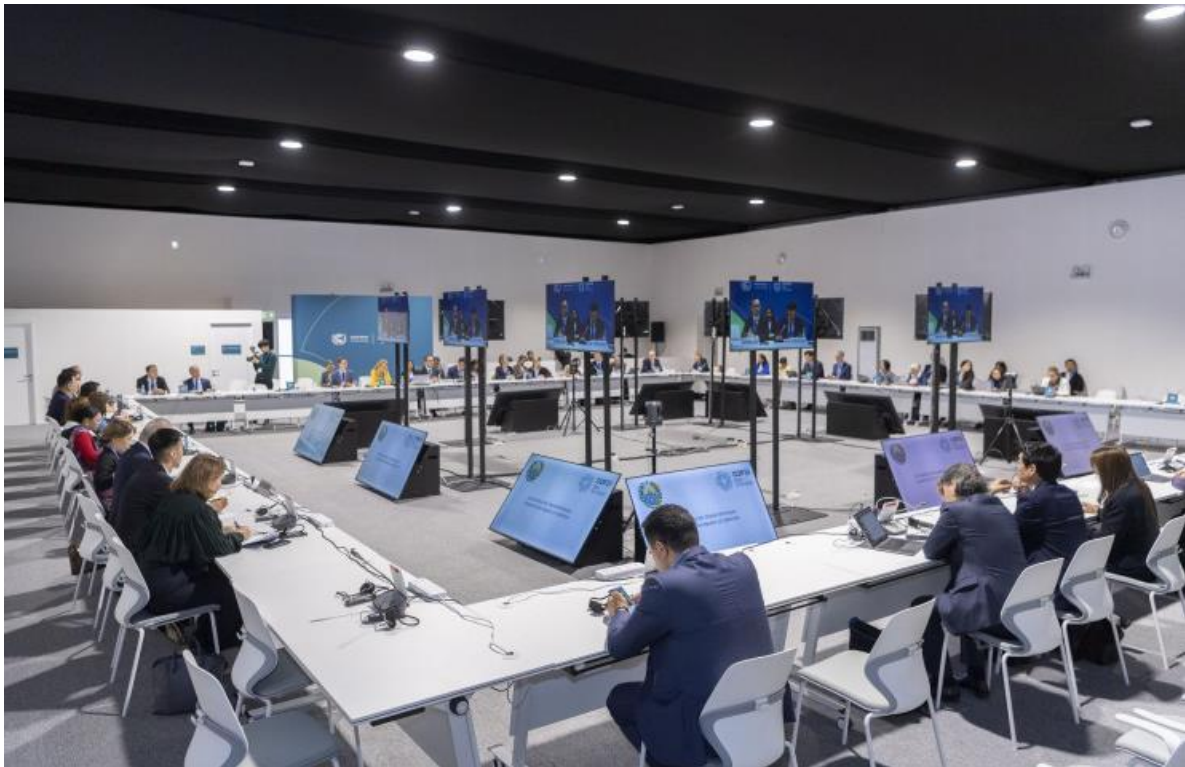

IFAD prezidenti Alvaro Lario öz növbəsində təmsil etdiyi qurumun fəaliyyəti, müxtəlif ölkələrdə həyata keçirdikləri kənd təsərrüfatı layihələri barədə geniş məlumat verib, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi ilə əməkdaşlıq imkanlarından danışib. O, Azərbaycanla kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlığa önəm verildiyini vurğulayıb.

Görüşdə IFAD ilə birgə əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçirilən layihələrin əhəmiyyəti vurğulanıb, Azərbaycanın yeni aqrar inkişaf strategiyasına uyğun olan layihələrin reallaşdırılması imkanları nəzərdən keçirilib. Tərəflər gələcək əməkdaşlıq üçün aqrar sahədə məhsuldarlığın daha da artırılması, fərdi təsərrüfatlara dəstək və ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması, təbii sərvətlərin və ekoloji tarazlığın qorunması, aqro-ərzaq sistemlərinin rəqəmsal transformasiyası, qida istehsalı və emalı sahəsində beynəlxalq standartlara cavab verməklə ixrac potensialının artırılması, aqrar sahədə təhsil, təlim və elmi-tədqiqat işlərinin gücləndirilməsi, kənd yerlərinin və icmaların davamlı inkişafı üçün dayanıqlı kənd təsərrüfatı sisteminin qurulması mövzuları ətrafında fikir mübadiləsi aparıblar.

COP29 ÇƏRÇİVƏSİNDƏ “TORPAQLARIN DEQRADASIYASI VƏ İQLİM DƏYİŞİKLİYİ” MÖVZUSUNDA DƏYİRMİ MASA KEÇİRİLİB

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində noyabrın 13-də “Torpaqların deqradasiyası və iqlim dəyişikliyi: Mərkəzi Asiya, Qafqaz ölkələri və quraq iqlim regionları arasında itkilər, zərərlər və əməkdaşlığın gücləndirilməsi imkanları” mövzusunda dəyirmi masa keçirilib.

“Mavi Zona”da baş tutan tədbirdə kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov, Özbəkistanın ekologiya, ətraf mühitin mühafizəsi və iqlim dəyişikliyi naziri Əziz Abduhakimov, hər iki ölkənin aidiyyəti qurumlarının rəhbər şəxsləri, beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri və mütəxəssislər iştirak ediblər.

Tədbiri giriş sözü ilə açan **Özbəkistanın ekologiya, ətraf mühitin mühafizəsi və iqlim dəyişikliyi naziri Əziz Abduhakimov** bildirib ki, bütün dünyada olduğu kimi, Mərkəzi Asiya və Qafqaz regionu da sürətli iqlim dəyişikliyi və torpaqların deqradasiyası problemləri ilə üzləşir. Quraqlıq, səhralaşma və digər ekstremal iqlim hadisələrinin artan tezliyi və intensivliyi kənd təsərrüfatı, su ehtiyatları və biomüxtəliflik üçün təhlükələri artırır. Müasir çağırışlar fonunda iqlim dəyişikliyinə təsirlərinin minimuma endirilməsi, dayanıqlı inkişafın təmin olunması üçün dünya ölkələri arasında regional və qlobal səviyyədə əməkdaşlığın gücləndirilməsi zərurətə çevrilib.

Kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov qeyd edib ki, dünyada torpaq ehtiyatlarının təxminən 40%-nin deqradasiyaya uğraması qlobal böhran olaraq ekosistem, ərzaq təhlükəsizliyi və su resurslarına təhlükə yaradır. Son onilliklərdə dünyada qeyri-davamlı kənd təsərrüfatı təcrübələri, meşələrin qırılması, şəhərlərin genişlənməsi və iqlim dəyişikliyinə artan təsirləri torpaqların deqradasiyası prosesini sürətləndirib. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Səhralaşmaya Qarşı Mübarizə Konvensiyasına (UNCCD) əsasən, hər il 12 milyon hektar ərazinin deqradasiya nəticəsində itirildiyi təxmin edilir.

Nazir müasir çağırışlar fonunda dayanıqlı inkişafa nail olmaq üçün kənd təsərrüfatının rəqəmsal transformasiyası, bu sahədə texnologiya transferi, qabaqcıl təcrübələrin bölüşülməsi sahələrində əməkdaşlığın zəruri olduğunu diqqətə çatdırıb. Əlavə edib ki, iqlim dəyişikliyinə aqrar sahəyə mənfi təsirlərini azaltmaq, mövcud torpaq və su resurslarından daha səmərəli istifadə etmək üçün müasir texnologiyalardan istifadə genişlənir, iqlimə uyğun kənd təsərrüfatı sistemlərinin inkişafına dəstək verilir. Müasir suvarma sistemlərinin tətbiqi, torpaq degradasiyasının qarşısının alınması və torpaq münbitliyinin artırılması ilə bağlı fəaliyyətlərdə fermerlərə güzəşt və kreditlər şəklində dövlət dəstəyi göstərilir.

Tədbirdə çıxış edən **Dünya Bankının Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə vitse-prezidenti Antonella Bassani**, Qazaxıstan, Belarus və digər ölkələrin nümayəndələri, kənd təsərrüfatı və su ehtiyatları üçün əsas risklərin və təhdidlərin müəyyən edilməsi, torpaqların degradasiyası və iqlim dəyişikliyi ilə bağlı mövcud vəziyyət, müasir çağırışlar fonunda torpaq və su resurslarından səmərəli istifadə, resursqoruyucu yanaşmaların tətbiqi, ətraf mühitin mühafizəsi və dayanıqlı təsərrüfatçılıq ənənələrinin formalaşması, yerli iqlim və iqtisadi şəraiti nəzərə alan adaptiv strategiyaların hazırlanması istiqamətində regional əməkdaşlıq məsələlərinə toxunublar.

Tədbir çərçivəsində Aral dənizi hövzəsi regionunda ekoloji fəlakətin aradan qaldırılması, torpaqların degradasiyası ilə mübarizə istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərlə bağlı videoçarx nümayiş olunub.

KƏND TƏSƏRRÜFATI NAZİRİ MƏCNUN MƏMMƏDOV BEYNƏLXALQ İSLAM TİCARƏT VƏ MALİYYƏ KORPORASIYASININ NÜMAYƏNDƏ HEYƏTİ İLƏ GÖRÜŞÜB

Azərbaycan Respublikasının kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov noyabrın 16-da Beynəlxalq İslam Ticarət və Maliyyə Korporasiyasının (ITFC) ölkəmizdə səfərdə olan rəhbəri Hani Salem Sonbol və onun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb. Görüşdə Azərbaycanla ITFC arasında kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə olunub.

Qonaqları salamlayan kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29) Azərbaycanda keçirilməsinin əhəmiyyətinə toxunub, ölkəmizin qlobal çağırışlardan irəli gələn təşəbbüslərə böyük həvəslə qoşulduğunu, beynəlxalq tərəfdaşlarla səmərəli əməkdaşlığa önəm verdiyini vurğulayıb, Azərbaycanın İslam İnkişaf Bankının nəzdində fəaliyyət göstərən Beynəlxalq İslam Ticarət və Maliyyə Korporasiyası ilə əməkdaşlıqda maraqlı olduğunu bildirib.

Beynəlxalq İslam Ticarət və Maliyyə Korporasiyasının rəhbəri Hani Salem Sonbol rəhbərlik etdiyi qurumun fəaliyyəti, müxtəlif ölkələrdə gördüyü işlər, o cümlədən kənd təsərrüfatı ilə bağlı maliyyələşdirilən layihələr barədə məlumat verib. Bildirib ki, təmsil etdiyi maliyyə qurumu Azərbaycanla bir çox istiqamətlərdə, o cümlədən kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlığı genişləndirməkdə maraqlıdır.

Hani Sani Sonbol İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının həm də tərəfdaşlarla yeni əməkdaşlıq imkanlarının müzakirəsi üçün platforma rolunu oynadığını deyib.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

AQRAR TƏDQİQATLAR MƏRKƏZİNİN DİREKTORU QLOBAL BEYİN MƏRKƏZLƏRİ FORUMUNDA İŞTİRAK EDİB

Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzinin direktoru Rəşad Hüseynov noyabrın 16-da İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin (İİTKM) Asiya İnkişaf Bankı (AİB), Asiya İnkişaf Bankı İnstitutu (AİBİ) və Mərkəzi Asiya Regional İqtisadi Əməkdaşlıq Proqramı İnstitutu (CAREC Institute) ilə birgə keçirdiyi Qlobal Beyin Mərkəzləri Forumunda iştirak edib.

Mərkəz direktoru “Qlobal yaşıl iqtisadiyyat: İqlim fəaliyyəti, maliyyələşdirmə və innovasiya” (Global Green Economy: Climate Action, Financing and Innovation) adlı Forumun “Qlobal iqlim dayanıqlılığı üçün yaşıl maliyyə: Strategiyalar və innovasiyalar” (Green Finance for Global Climate Resilience: Strategies and Innovations) mövzusunda keçirilən sessiyasında çıxış edib, yaşıl maliyyələşmənin kənd təsərrüfatında tətbiqi məsələlərindən danışıb.

Direktor “yaşıl subsidiyalar”a keçid prinsiplərinə diqqət çəkib, bildirib ki, gələn ildən ölkəmizdə subsidiyaların verilməsində differensial yanaşmanın tətbiqi nəzərdə tutulur. Bu yanaşmaya görə, pivot suvarma tətbiq edən fermerlər digər suvarma üsullarından istifadə edən fermerlərlə müqayisədə daha çox subsidiya alacaqlar.

Bu sessiyada ümumilikdə yaşıl istiqrazlar, dayanıqlı investisiya mexanizmləri və maliyyə sektorunun iqlim məqsədlərinə töhfəsi məsələləri müzakirə edilib.

Forumda T20 şəbəkəsinə daxil olan və qlobal miqyasda ən nüfuzlu beyin mərkəzlərinin nümayəndələri, alimlər, dövlət qurumlarının rəsmiləri, özəl sektor təmsilçiləri, QHT-lər və digər maraqlı tərəflər iştirak ediblər.

Forum çərçivəsində yaşıl iqtisadiyyat modeli - iqtisadi inkişafı ətraf mühitin qorunması ilə uyğunlaşdıraraq davamlı inkişafın təmin edilməsi modeli mühüm müzakirə predmeti olub. Forum iştirakçıları karbon emissiyalarının azaldılması, bərpa olunan enerji mənbələrinin genişləndirilməsi, yaşıl maliyyə mexanizmlərinin tətbiqi və iqlim dəyişikliklərinə uyğunlaşma tədbirlərinin vacibliyini vurğulayıblar.

“AGRIFUTURE 2024: İNSAN KAPİTALINA İNVESTİSİYALARIN DAVAMLI KƏND TƏSƏRRÜFATI TRANSFORMASIYASINA TƏSİRİ” MÖVZUSUNDA PANEL MÜZAKİRƏLƏR KEÇİRİLİB

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının Bakıda keçirilən 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində noyabrın 18-də Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Beynəlxalq Aqrar Tədqiqatlar üzrə Məsləhət Qrupu (CGIAR) və BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) birgə təşkilatçılığı ilə “Yaşıl Zona”da “AgriFuture 2024: İnsan kapitalına investisiyaların davamlı kənd təsərrüfatı transformasiyasına təsiri” mövzunda tədbir keçirilib. Tədbirdə dayanıqlı və ədalətli gələcək üçün qadınların, gənclərin və innovasiyaların gücləndirilməsinin iqlim təsirlərinə davamlı kənd təsərrüfatında rolu və iqlim fəaliyyətinə təsiri, iqlimə davamlı aqro-ərzaq sistemləri üçün insan kapitalı: liderlik, elm və icma perspektivləri mövzularında panel müzakirələr təşkil olunub.

Tədbiri giriş sözü ilə açan **kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov** bildirib ki, kənd təsərrüfatı cəmiyyətin əsasını təşkil etməklə iqtisadiyyatın dəstəklənməsində, əhalinin məşğulluğunun təmin olunmasında, ərzaqla təminatda vacib rol oynayır. Hazırda iqlim dəyişikliyi, məhdud resurslar və dəyişən bazar tələbləri aqrar sahəyə hər tərəfdən təzyiq edir. Azərbaycanda aqrar sahənin inkişafı ilə bağlı icra edilən tədbirlərin tərkib hissəsi kimi gənc və qadınların potensial imkanlarının düzgün qiymətləndirilməsinin, onların məşğulluq səviyyəsinin artırılmasının, innovativ layihələrdə iştiraklarının stimullaşdırılmasının aqrar siyasətin əsas hədəflərindən olduğu vurğulanıb.

Panel sessiyada çıxış edən Quraq Ərazilərdə Kənd Təsərrüfatı Tədqiqatları üzrə Beynəlxalq Mərkəzin (ICARDA) icraçı direktoru **İsmahane Elouafi**, BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) İqlim Dəyişikliyi, Biomüxtəliflik və Ətraf Mühit Ofisinin Direktoru **Kaveh Zahedi** iqlim dəyişikliyi, qida təhlükəsizliyi və su qıtlığı kimi qlobal çağırışların həlli istiqamətində qadınların və gənclərin fəal iştirakının vacibliyinə toxunub, kənd təsərrüfatında rəqəmsal texnologiyaların tətbiqinin əhəmiyyəti, rəqəmsal həllərin istehsalın avtomatlaşdırılmasında rolu, iqlim dəyişikliklərinin təsirlərinin azaldılması, məhsuldarlığın artırılması yolları ilə bağlı fikirlərini bölüşüblər.

Nazir Məcnun Məmmədov fermerlərin üzləşdikləri çətinliklərin həlli istiqamətində Azərbaycanın kənd təsərrüfatı, ətraf mühit və iqlim məsələlərini özündə ehtiva edən Fermerlər üçün Bakı Harmoniya İqlim Təşəbbüsünün növbəti gündə daha ətraflı müzakirələrə açılacağını tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırıb. Qeyd edib ki, “Harmoniya” kənd təsərrüfatında, ərzaq sistemlərində və su idarəçiliyində iqlim dəyişikliyinə uyğunlaşma və dayanıqlı inkişafın təşviqinə yönəlməklə, müxtəlif təşəbbüsləri, koalisiyaları və tərəfdaşlıqları birləşdirən mərkəzi platforma rolunu oynayacaq, kənd təsərrüfatı sistemlərinin transformasiyasını dəstəkləyəcək, davamlı kənd təsərrüfatını dəstəkləyən investisiyaları səfərbər etməyə imkan verəcək, kənd təsərrüfatının onurğa sütunu və gələcək dayanıqlığın əsas hərəkətverici qüvvəsi olan fermerlərin, xüsusilə qadınların və gənclərin imkanlarının artırılmasına xidmət edəcək.

“İqlimə davamlı aqro-ərzaq sistemləri üçün insan kapitalı: liderlik, elm və icma perspektivləri” mövzusunda panel sessiyada ICARDA-nın mütəxəssisi Akmal Əkrəmxanov, Azərbaycan Kənd Qadınları Assosiasiyasının sədri Gülbəniz Qənbərova, “Agroficent” startapının baş direktoru Emil Hüseynli, “Digital Umbrella” şirkətinin rəhbəri Ulduzə Xəlilova və CGIAR-ın Mərkəzi və Qərbi Asiya və Şimali Afrika üzrə regional direktoru Aly Abousabaa öz çıxışlarında fərdi təsərrüfatlara dəstək, ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması, iqlim dəyişikliyinə aqrar sahəyə təsiri, rəqəmsal kənd təsərrüfatı, torpaq və su resurslarından səmərəli istifadə, təbii sərvətlərin və ekoloji tarazlığın qorunması, aqro-ərzaq sistemlərinin rəqəmsal transformasiyası, kənd yerlərinin və icmaların davamlı inkişafı üçün dayanıqlı kənd təsərrüfatı sisteminin qurulması mövzularına toxunub, tədbir iştirakçılarının suallarını cavablandırıblar.

“DAYANIQLI GƏLƏCƏK ÜÇÜN İRSİN İNKİŞAFI: KƏND TƏSƏRRÜFATI, MƏDƏNİYYƏT VƏ DAYANIQLIĞIN İQLİM DƏYİŞİKLİYİNƏ UYGUNLAŞMASI” MÖVZUSUNDA PANEL MÜZAKİRƏ KEÇİRİLİB

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində noyabrın 18-də “Dayanıqlı gələcək üçün irsin inkişafı: kənd təsərrüfatı, mədəniyyət və dayanıqlığın iqlim dəyişikliyinə uyğunlaşması” mövzusunda panel müzakirə keçirilib.

İslam Dünyası Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının (ICESCO) “Mavi Zona”da yerləşən pavilyonunda baş tutan tədbirdə iqlim dəyişikliyinə həlli, biomüxtəlifliyin qorunması, təbii ehtiyatların idarə edilməsi və sosial-mədəni dəyərlərin təşviqi üçün kənd təsərrüfatı irsinin müasir təcrübələrlə inteqrasiyası yolu ilə davamlı inkişafa vahid yanaşmanın formalaşdırılması məsələləri müzakirə olunub.

Moderatorluğunu Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Aparat rəhbəri Azad Cəfərlinin etdiyi iclasda Azərbaycan Respublikasının kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov, ICESCO-nun baş direktoru Salim bin Məhəmməd əl-Maliki, BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) baş direktorunun köməkçisi Manuel Barange, ICESCO-nun baş direktorunun müşaviri Həşam Əl-Əskəri çıxış ediblər.

Azad Cəfərli müasir çağırışlar fonunda ənənəvi kənd təsərrüfatı təcrübələrinin innovativ texnologiya və həllərlə inteqrasiyasını dəstəkləyən iqlimə uyğun ağıllı kənd təsərrüfatı siyasətlərinin inkişafının zəruri olduğunu diqqətə çatdırıb. Aqrar fəaliyyət nəticəsində kənd təsərrüfatı ənənələri və mədəni irsin qarşılıqlı inkişaf etdiyini deyən aparat rəhbəri bu amilin gələcəkdə də uğurlu fəaliyyət üçün möhkəm bünövrə olmaqla müasir texnologiyaların tətbiqinə müsbət təsir edəcəyini vurğulayıb.

Tədbirdə kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov “Ənənənin innovasiya ilə inteqrasiyası: Azərbaycanın dayanıqlı kənd təsərrüfatına çoxşaxəli yanaşma” mövzusunda çıxış edib, Azərbaycanın kənd təsərrüfatı irsi və onun biomüxtəlifliyinin qorunması və suyun idarə olunmasında rolu, dəyişən iqlim şəraitinə uyğunlaşma üçün ənənəvi əkinçilik texnikalarının müasir texnologiyalarla birləşdirilməsi üzrə uğurlu tədqiqatlardan bəhs edib.

Nazir bildirib ki, zəngin tarixə və köklü əkinçilik ənənələrinə malik ölkə olan Azərbaycanda müxtəlif bitkilərin becərilməsi üçün əlverişli iqlim şəraiti mövcuddur. Bununla belə, bütün dünyada olduğu kimi, iqlim dəyişikliyi Azərbaycana da təsir edir. Son illərdə ölkədə quraqlıq, su qıtlığı, eləcə də qeyri-müntəzəm yağıntılar tez-tez müşahidə olunur.

M. Məmmədov Azərbaycanda aqrar sektorun iqlim dəyişikliyinə adaptasiyası üçün həyata keçirilən tədbirlərə toxunub, ölkəmizdə ətraf mühitin mühafizəsi, torpaq və su ehtiyatlarından səmərəli istifadənin təmin edilməsi istiqamətində davamlı işlərin aparıldığını diqqətə çatdırıb.

Su ehtiyatlarının böyük hissəsinin ölkəmizdən kənarda formalaşdığını deyən nazir innovativ yanaşma və müasir texnologiyaların, su sistemlərinin iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə çox vacib rol oynadığını, Azərbaycanda hazırda irriqasiya sistemlərinin müasirləşdirilməsi, daha səmərəli su idarəetmə sistemlərinin yaradılması proseslərinin davam etdiyini vurğulayıb. Bildirib ki, bunlarla yanaşı, kənd təsərrüfatı istehsalı proseslərində rəqəmsal və texnoloji yeniliklərdən istifadə stimullaşdırılır, dəqiq əkinçilik metodlarına, aqrar sahədə innovativ təcrübələrin tətbiqinə üstünlük verilir, torpaqların mühafizəsi, biomüxtəlifliyin qorunması məqsədilə genişmiqyaslı və sistemli tədbirlər görülür. Azərbaycan hökuməti tərəfindən ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, fermerlərin rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi və dayanıqlı kənd təsərrüfatının yaradılması istiqamətində dəstək tədbirləri davam etdirilir.

ICESCO-nun baş direktoru Salim bin Məhəmməd əl-Maliki iqlimə uyğun kənd təsərrüfatının, biomüxtəlifliyin qorunmasının, suyun idarə edilməsinin əhəmiyyətinə toxunub. ICESCO rəsmisi biomüxtəlifliyin itirilməsi, iqlim dəyişikliyi, torpaqların degradasiyası və su qıtlığının aqro-ərzaq

sistemlərinə böyük təhdidlər yaratdığını qeyd edib. Müasir çağırışlar fonunda dayanıqlı inkişafa nail olmaq üçün kənd təsərrüfatının rəqəmsal transformasiyası, bu sahədə texnologiya transferi, qabaqcıl təcrübələrin bölüşülməsi sahələrində əməkdaşlığın zəruri olduğunu diqqətə çatdırıb.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Aparat rəhbəri Azad Cəfərli, FAO-nun baş direktorunun köməkçisi Manuel Barange, ICESCO-nun baş direktorunun müşaviri Heşam Əl-Əskəri yeni çağırışlara cavab olaraq torpaq və su resurslarından səmərəli istifadə, resursqoruyucu yanaşmaların tətbiqi, ətraf mühitin mühafizəsi, dayanıqlı və innovativ təsərrüfatçılıq ənənələri, mədəni bitkilərin genetik ehtiyatlarının mühafizəsi və səmərəli istifadəsi, yerli genefond materialların toplanması, saxlanması və artırılması, bu istiqamətlərdə təcrübə mübadiləsi ilə bağlı fikirlərini bölüşüblər.

Panel müzakirələr sual-cavab formatında davam etdirilib.

COP29 ÇƏRÇİVƏSİNDƏ FERMERLƏR ÜÇÜN BAKİ HARMONİYA İQLİM TƏŞƏBBÜSÜ ELAN EDİLİB

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının Bakıda keçirilən 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində noyabrın 19-da “Fermərlər üçün Bakı Harmoniya İqlim Təşəbbüsünün işə salınması: fermerlərin iqlim dəyişikliyinə qarşı dayanıqlılığının artırılması üçün imkanların genişləndirilməsi” rəsmi elan edilib.

COP29 Sədrliyi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı (FAO) ilə birgə əməkdaşlıq çərçivəsində formalaşan bu mühüm təşəbbüs kənd təsərrüfatında, qida sistemlərində, su idarəçiliyində iqlim dəyişikliyinə uyğunlaşma və davamlı inkişafın təşviqinə yönəlib.

“Qida, Kənd Təsərrüfatı və Su Günü”ndə keçirilən panel müzakirənin moderatorluğunu **FAO-nun İqlim Dəyişikliyi, Biomüxtəliflik və Ətraf Mühit Ofisinin Direktoru Kaveh Zahedi** edib.

Tədbirdə çıxış edən **COP29-un Prezidenti Muxtar Babayev** bildirib ki, paytaxt Bakının ev sahibliyi etdiyi beynəlxalq iqlim konfransında digər COP-larda olduğu kimi, dünya ictimaiyyəti üçün qlobal təşəbbüslər - çağırışlar formalaşib. COP29 üçün 14 qlobal təşəbbüsdən biri kənd təsərrüfatı, ətraf mühit və iqlim məsələlərini özündə ehtiva edən Fermərlər üçün “Bakı Harmoniya İqlim Təşəbbüsü”nün əsas məqsədlərindən biri kənd icmalarının, qadın və gənclərin imkanlarının genişləndirilməsi və kənd təsərrüfatının iqlim dəyişmələrinə qarşı davamlılığının artırılmasına nail olmaqdır. COP29 prezidenti bildirib ki, “Harmoniya” təşəbbüsü çərçivəsində kənd təsərrüfatının dayanıqlı inkişafı yerli və qlobal səviyyədə iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə mühüm rol oynayacaq.

Kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov “Harmoniya”nın məqsədlərinin sadə, lakin vacib olduğunu vurğulayıb. Nazir bildirib ki, ilk növbədə “Harmoniya” təşəbbüsü iqlimə davamlı kənd təsərrüfatı sistemlərinin qurulmasında maraqlı tərəfləri bir araya gətirməklə aqro-ərzaq

sistemlərinin daha dayanıqlı və davamlı modelə çevrilməsi istiqamətində qlobal səyləri birləşdirən platforma kimi nəzərdə tutulub. Kənd təsərrüfatı sektorunda adaptasiya tədbirlərinin təşviq edilməsində bir növ aqreqator rolunu oynayacaq bu təşəbbüs şəbəkə və koalisiyaları bir araya gətirərək onların gücündən yararlanacaq, təcrübə mübadiləsini təmin edəcək. Başqa sözlə, bu platforma fermerlərin təcrübə biliklər əldə etməsi, rəqəmsal alətlərə çıxışı, dünyanın ən yaxşı təcrübələri və innovasiyaları ilə tanış olmasında əvəzsiz rol oynayacaq. İkincisi, bu təşəbbüs kənd təsərrüfatı sistemlərinin transformasiyasını dəstəkləyəcək, davamlı kənd təsərrüfatını dəstəkləyən investisiyaları səfərbər etməyə imkan verəcək. Təşəbbüs çərçivəsində beynəlxalq təşkilatlar, dövlət və özəl qurumlar, eləcə də bütün tərəfdaşlar arasında əməkdaşlıq nəticəsində iqlim maliyyələşməsi ilə bağlı yeni alət və layihələrin tətbiqi nəzərdə tutulur ki, bununla da sərmayələr daha əlçatan və effektiv olacaq.

Üçüncü məqam ondan ibarətdir ki, “Harmoniya” təşəbbüsü kənd təsərrüfatının onurğa sütunu və gələcək dayanıqlılığın əsas hərəkətverici qüvvəsi olan fermerlərin, xüsusilə qadınların və gənclərin imkanlarının artırılmasında mühüm rol oynayacaq. Lazımı alətlər, təlim və iqlim maliyyəsi ilə təchiz etməklə “Harmoniya” kənd təsərrüfatı icmaları və fermerləri təcrübələrini davamlı təkmilləşdirməyə təşviq edəcək.

FAO-nun Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə Regional Nümayəndəsi Viorel Gutu son illərdə iqlim dəyişikliyinə iqtisadiyyatın bir çox sahələrinə, o cümlədən kənd təsərrüfatı sahəsinə təsir etdiyini vurğulayıb. O, mübarizə tədbirləri çərçivəsində kənd icmalarının, qadın və gənclərin fəaliyyətinin dəstəklənməsinə, iqlim maliyyəsinə xüsusi diqqət yetirilməsinin vacib olduğunu diqqətə çatdırıb: “Son 10 il ərzində aqro-ərzaq sistemləri, iqlim dəyişikliyi və maliyyə ilə əlaqəli təşəbbüslər, koalisiyalar, şəbəkələr və tərəfdaşlıqlar əhəmiyyətli inkişaf edib. Bununla yanaşı, daha təsirli iqlim tədbirləri həyata keçirmək və aqro-ərzaq sistemlərinin daha sürətli transformasiyasını həyata keçirmək üçün daha çox koordinasiyaya ehtiyac var. Harmoniya Təşəbbüsü bu baxımdan çox önəmlidir”.

Rəsmi açılış mərasimindən sonra “Harmoniya niyə vacibdir? Bu təşəbbüs hansı boşluqları həll edəcək?” mövzusunda panel sessiya keçirilib. Sessiyada çıxış edən **kənd təsərrüfatı nazirinin müavini İlhamə Qədimova** aqrar sahənin bölgələrdə məşğulluğun təmin olunmasında, o cümlədən kənd icmalarının, qadın və gənclərin gəlirlərinin formalaşmasında mühüm rol oynadığını, bu təşəbbüsün iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə qadın və gənclərin rəqəmsal savadlılığını təşviq edəcəyini, rəqəmsal alətlərə çıxışın təmin edilməsinə, fərdi təsərrüfatların dəstəklənməsinə xidmət edəcəyini vurğulayıb.

Panel müzakirələrdə çıxış edən Dünya Bankının Kənd təsərrüfatı və qida üzrə qlobal direktoru **Shobha Shetty**, BMT Qadınlar Təşkilatının İqtisadi inkişaf bölməsinin rəhbəri **Jemimah Njuki**, Dünya Fermerlər Təşkilatının Baş Katibi **Andrea Porro** və digər nətiqlər iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə qlobal əməkdaşlığın önəmli olduğunu, bu istiqamətdə kompleks yanaşmanı özündə ehtiva edən Fermerlər üçün Bakı Harmoniya İqlim Təşəbbüsünü dəstəklədiklərini vurğulayıblar.

Panel müzakirələr sual-cavab formatında davam etdirilib.

“COP-dan COP-a AQRAR-QIDA İRSLƏRİ: QLOBAL İQLİM MƏQSƏDLƏRİNƏ NAIL OLMAĞIN AÇARI” MÖVZUSUNDA PANEL MÜZAKİRƏLƏR KEÇİRİLİB

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının Bakıda keçirilən 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində noyabrın 19-da “COP-dan COP-a aqrar-qida irsləri: qlobal iqlim məqsədlərinə nail olmağın açarı” mövzusunda panel müzakirələr keçirilib.

“Mavi Zona”da keçirilən tədbirdə qlobal iqlim öhdəlikləri müzakirə olunub.

“Qida, Kənd Təsərrüfatı və Su Günü”ndə keçirilən panel müzakirənin moderatorluğunu **FAO-nun İqlim Dəyişikliyi, Biomüxtəliflik və Ətraf Mühit Ofisinin Direktoru Kaveh Zahedi** edib.

Tədbirdə çıxış edən **kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov** beynəlxalq iqlim konfranslarında əldə edilən nailiyyətlərin daha da inkişaf etdirilməsinin mühüm olduğunu diqqətə çatdırıb. Nazir bildirib ki, Fermerlər üçün Bakı Harmoniya İqlim Təşəbbüsü bütün dünyada dayanıqlı aqro-ərzaq sistemlərinin yaradılması üçün səyləri uyğunlaşdırmaq məqsədi daşıyır. “Harmoniya” təşəbbüsünün COP28 BƏƏ Bəyannaməsində göstərilən məqsədlərə tam uyğun olduğunu deyən nazir bu təşəbbüsün iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə ilə bağlı əməkdaşlığın gücləndirilməsi və əldə edilən nailiyyətlərin inkişaf etdirilməsində mühüm rol oynayacağını vurğulayıb. Bu təşəbbüs daimi birgə fəaliyyətin təməlini qoymaqla daha güclü, iqlimə davamlı ərzaq sistemlərinin mirasının yaradılması prosesinə əhəmiyyətli dəstək verəcək, kənd təsərrüfatının gələcəyini formalaşdıracaq.

Böyük Britaniyanın Ətraf mühit naziri **Mary Creagh**, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin İqlim dəyişikliyi və ətraf mühit naziri **Amna Al Dahak**, eləcə də “COP-dan COP-a fəaliyyətin sürətləndirilməsi” panel sessiyasında çıxış edən rəsmilər COP konfranslarının iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə və onun təsirlərinə uyğunlaşma üçün mühüm sektor kimi aqro-ərzaq sistemlərinə getdikcə daha çox diqqət yetirdiyini, qlobal iqlim öhdəliklərini yerinə yetirməyin vacib olduğunu diqqətə çatdırıblar.

Bildirilib ki, bu tədbir sinerjiləri müəyyən etməyə, öyrənilən dərsləri bölüşməyə və UNFCCC çərçivəsində global iqlim öhdəliklərinə nail olmaq üçün milli və regional səviyyələrdə sürətləndirilmiş fəaliyyəti təşviq etməyə xidmət edəcək. Eyni zamanda, tədbir sektorlar arasında daha güclü əməkdaşlığı inkişaf etdirmək, resursları sadələşdirmək və uzunmüddətli hədəflərə davamlı diqqəti təşviq etmək üçün bir fürsət kimi dəyərləndirilir.

Panel müzakirələr sual-cavab formatında davam etdirilib.

COP29: AZƏRBAYCAN PAVİLYONUNDA İQLİMƏ DAVAMLI KƏND TƏSƏRRÜFATI TƏCRÜBƏLƏRİNİN TƏKMİLLƏŞDİRİLMƏSİ ÜZRƏ YÜKSƏK SƏVİYYƏLİ NAZİRLƏR GÖRÜŞÜ KEÇİRİLİB

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının Bakıda keçirilən 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində “Mavi Zona”da fəaliyyət göstərən Azərbaycan pavilyonunda İqlimə Davamlı Kənd Təsərrüfatı Təcrübələrinin Təkmilləşdirilməsi üzrə Yüksək Səviyyəli Nazirlər Görüşü keçirilib.

“Qida, Kənd Təsərrüfatı və Su Günü”ndə keçirilən panel müzakirənin moderatorluğunu **FAO-nun Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə Regional Nümayəndəsi Viorel Gutu** edib.

Görüşdə çıxış edən **kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov** Azərbaycanda iqlimə davamlı kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərdən bəhs edib. Nazir bildirib ki, müxtəlif iqlim şəraiti, məhdud su ehtiyatları və Qarabağda yeni azad edilmiş torpaqların bərpası ilə bağlı layihələrin icrası ilə yanaşı, aqrar sahədə innovasiyaların tətbiqinə, bu istiqamətdə beynəlxalq əməkdaşlığa xüsusi önəm verilir.

Azərbaycanın iqlimə davamlılıq üzrə siyasət çərçivəsi torpaq və su ehtiyatlarının davamlı və düzgün idarə olunmasını ehtiva edir. Bildirilib ki, Azərbaycan hökuməti iqlimə davamlı kənd təsərrüfatı təcrübələri vasitəsilə iqlim risklərini azaltmağa və su resurslarının səmərəliliyini artırmağa xüsusi önəm verir. İrriqasiya sistemlərinin müasirləşdirilməsi və quraq bölgələrdə suyun səmərəli idarə edilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycanda fermerlərin fəaliyyəti hərtərəfli dəstəklənir. Subsidiya proqramları, aşağı faizli kreditlər və investisiya qrantları fermerlərə iqlimə davamlı təcrübələrə keçmək, yeni texnologiyalar qəbul etmək, məhsuldarlığı artırmaq və ətraf mühitə təsirləri azaltmaq imkanı verir: “Bu sözlər fermerlərimizin bu günün çağırışlarına cavab vermək və sabahki imkanlardan istifadə etmək üçün təchiz olunmasını təmin edir”.

Tədbirdə çıxış edən **Uruqvayın kənd təsərrüfatı və heyvandarlıq naziri Fernando Mattos Kosta** bildirib ki, iqlim dəyişikliyi fonunda məhdud torpaq və su resursları kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı prosesinə təzyiq edir. Kiçik fermer təsərrüfatlarının inkişafının vacib olduğunu deyən uruqvaylı nazir bu istiqamətdə kənd təsərrüfatı istehsalçılarına hərtərəfli və lazımı dəstəyin vacib olduğunu vurğulayıb.

Türkiyə Respublikası kənd təsərrüfatı və meşə nazirinin müavini Əhməd Bağcı ölkəsində iqlim davamlılığını dəstəkləyən siyasət çərçivələri barədə məlumat verib. O, müxtəlif ölkələrdə ərzaq təhlükəsizliyinin təmini üçün kənd təsərrüfatı texnologiyasında yeniliklərin, davamlı torpaq və su idarəetmə təcrübələri istiqamətində beynəlxalq əməkdaşlığın mühüm olduğunu vurğulayıb.

Qazaxıstanın kənd təsərrüfatı nazirinin müavini Ermek Kenzhehanuly ölkəsində müasir texnologiyalar əsasında dayanıqlı kənd təsərrüfatının qurulmasına xüsusi önəm verildiyini diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, kənd təsərrüfatının müasir və rəqəmsal kənd təsərrüfatına çevrilməsi prosesində olan Qazaxıstan kənd yerlərini inkişaf etdirmək və onları dəyər zəncirinə integrasiya etmək üçün rəqəmsal texnologiyalardan yararlanır.

Panel müzakirələr sual-cavab formatında davam etdirilib.

“QLOBAL MƏQSƏDLƏRDƏN YERLİ FƏALİYYƏTƏ: AQRO-ƏRZAQ SİSTEMLƏRİNİ GÜCLƏNDİRMƏK ÜÇÜN REGIONAL TƏŞƏBBÜSLƏR” MÖVZUSUNDA PANEL MÜZAKİRƏ KEÇİRİLİB

“İqlimə Davamlı Kəndlər Forumunun yaradılması barədə” birgə bəyanat imzalanıb

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının Bakıda keçirilən 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində noyabrın 19-da “Mavi Zona”da “Qlobal Məqsədlərdən Yerli Fəaliyyətə: Aqro-ərzaq sistemlərini gücləndirmək üçün regional təşəbbüslər” mövzusunda panel müzakirə keçirilib.

Tədbirdə çıxış edən **kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov** bildirib ki, indiyədək iqlim dəyişikliyi və mübarizə tədbirləri ilə bağlı irəli sürülən müxtəlif təşəbbüslərdən bəziləri regional maraq və siyasətlərə uyğunlaşdırılıb. İqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizə ilə bağlı koordinasiya fəaliyyəti üçün hökumətlərarası mexanizmlərin yaradılması və gücləndirilməsi istiqamətində addımlar atılmalıdır. Biomüxtəlifliyin itirilməsi, iqlim dəyişikliyi, torpaqların deqradasiyası və su qıtlığının bütün dünyada olduğu kimi, Türk Dövlətləri Təşkilatına (TDT) üzv ölkələrin aqro-ərzaq sistemlərinə mənfi təsir etdiyini deyən nazir bildirib ki, bu tədbir çərçivəsində iqlimə davamlı kəndlər üzrə forumun yaradılması elan ediləcək. Bu təşəbbüs ölkələrimizin kənd yerlərinin inkişafı siyasətinə müsbət təsir göstərəcək və kənd əhalisinin rifahını asanlaşdıracaq.

Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində böyük yenidənqurma və bərpa işlərinin aparıldığını xatırladan nazir bu ərazilərdə kənd yerlərinin inkişafı üçün ağıllı şəhər və ağıllı kənd konsepsiyasından istifadə edildiyini qeyd edib və bütün tərəfdaş dövlətlərin müəssisələrini Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarına investisiya yatırmağa çağırıb.

TDТ Baş katibinin müavini Sədi Cəfərov təşkilata üzv ölkələrin iqtisadi, aqrar potensialı, investisiya imkanları, həyata keçirilən islahatlar və mövcud nəqliyyat-logistika infrastrukturu barədə

nəzirlərinin müavini Mirbek Duyşeyev ölkəsinin quraqlıqdan əziyyət çəkdiyini, iqlim dəyişikliyinə kənd təsərrüfatı sahəsinə mənfi təsirlərinin artığını qeyd edib. O, iqlim fəaliyyətinin daha da

uyğunlaşması, regionların üzləşdiyi çətinliklərin qiymətləndirilməsi və əkinçilik icmalarının iqlimə daha davamlı olması üçün imkanların gücləndirilməsi ilə bağlı mütəmadi təcrübə mübadiləsinin

iştirakçıların sualları cavablandırılıb, iqlim dəyişikliyi ilə bağlı mübarizə tədbirləri barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

tədbir iştirakçılarına ətraflı məlumat verib. TDТ rəsmisi kənd təsərrüfatının iqtisadiyyatın mühüm sahələrindən biri olduğunu, ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi istiqamətində zəruri tədbirlərin həyata keçirildiyini, iqlim dəyişikliyinə təsirlərinin azaldılması, qarşılıqlı ticarət əlaqələrinin inkişaf etdirilməsi üçün əməkdaşlığın genişləndirilməsinin zəruri olduğunu qeyd edib.

Qırğızistanın su təsərrüfatı, kənd təsərrüfatı və emal sənayesi

gücləndirilməsini nəzərdə tutan təşəbbüsləri dəstəklədiklərini və bu istiqamətdə əməkdaşlığın genişləndirilməsinin vacib olduğunu vurğulayıb.

Tədbir çərçivəsində “İqlimə Davamlı Kəndlər Forumunun yaradılması barədə” birgə bəyanat imzalanıb. Sənəd kənd yerlərinin inkişafı, ağıllı kənd təşəbbüsləri, iqlimə davamlı kənd layihələri ilə bağlı ən yaxşı təcrübələrin bölüşülməsi, iqlim

aparılmasını, iqlim-ağıllı kənd təsərrüfatı, davamlı torpaq idarəçiliyi, suyun mühafizəsi, bərpa olunan enerjinin qəbulu, fəlakət riskinin azaldılması ilə bağlı strategiyaların hazırlanmasını nəzərdə tutur.

Panel müzakirədə çıxış edən yerli və xarici mütəxəssislər iqlimə davamlı aqro-ərzaq sistemlərinin qurulması, aqro-ərzaq sisteminin transformasiyası, global iqlim fəaliyyəti barədə öz fikirlərini bölüşüblər. Tədbirin sonunda

“FERMERLƏR ÜÇÜN İQLİM MALİYYƏSİNİN İŞLƏK MEXANİZMİ: TƏSƏRRÜFATDAXİLİ TƏCRÜBƏLƏR VƏ KONKRET HƏLLƏR” MÖVZUSUNDA PANEL MÜZAKİRƏ KEÇİRİLİB

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində noyabrın 19-da - Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin “Qida, Kənd Təsərrüfatı və Su Günü”ndə keçirdiyi sonuncu panel müzakirə “Fermərlər üçün İqlim Maliyyəsinin işlək mexanizmi: təsərrüfatdaxili təcrübələr və konkret həllər” mövzusunda həsr olunub.

Tədbiri giriş sözü ilə açan **kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov** beynəlxalq iqlim konfransı çərçivəsində keçirilən panel müzakirələrin kənd təsərrüfatının gələcəyinə xidmət etdiyini, kollektiv fəaliyyətin qlobal qida sistemlərinin iqlim dəyişikliyi, ərzaq təhlükəsizliyi və davamlı inkişaf çağırışlarına cavab verməsi prosesinə töhfə verəcəyini qeyd edib.

Nazir kənd təsərrüfatının gələcəyinin innovasiya, texnologiya və inklüzivlikdən asılı olduğunu vurğulayıb. Bildirib ki, bu məqsədlə Azərbaycan hökuməti fermerlərə məhsuldarlığı optimallaşdıran, resurslara qənaət edən və iqlimə davamlılığı artıran süni intellekt və rəqəmsal alətlər də daxil olmaqla qabaqcıl texnologiyaların mənimsənilməsinə kömək edən təşəbbüslərə üstünlük verir. Bu yanaşma təkcə məhsuldarlığı artırmaq üçün deyil, həm də davamlı kənd təsərrüfatı təcrübələrinin təməlini yaratmaq üçün vacibdir.

Nazir tədbir iştirakçılarını fermerlərin, qadınların və gənclərin səlahiyyətlərini gücləndirməyə, həll yollarını paylaşmağa və qlobal ərzaq təhlükəsizliyinə töhfə verməyi hədəfləyən Fermərlər üçün Bakı Harmoniya İqlim Təşəbbüsünü dəstəkləməyə çağıraraq: “Biz inanırıq ki, bu təşəbbüs altında birləşməklə, davamlılığı gücləndirən və hətta iqlim qeyri-müəyyənliyi qarşısında fermerlərə inkişaf etməyə imkan verən güclü şəbəkə yarada bilərik”.

Panel müzakirələrdə çıxış edən yerli və xarici mütəxəssislər qeyd ediblər ki, məhdud resurslardan səmərəli istifadə etmək üçün kənd təsərrüfatının hər bir sektorunda rəqəmsallaşma tələb olunur. Onların fikrincə, innovasiyaların integrasiya edilməsi, insan potensialının və inklüzivliyin inkişaf etdirilməsi gələcəkdə kənd təsərrüfatının uğurunu müəyyən edəcək.

Nətiqələr vurğulayıblar ki, müasir dövrdə qlobal iqlim dəyişikliyi fonunda kənd təsərrüfatının inklüziv və dayanıqlı inkişafının təmin olunması əsas hədəflərdən birinə çevrilib. Bildirilib ki, aqrar sahədə istehsalın artırılması və ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi qlobal səviyyədə mütəmadi əməkdaşlığı zəruri edir.

DAYANIQLI TRANSFORMASIYA ÜÇÜN ƏRZAQ VƏ KƏND TƏSƏRRÜFATI (FAST) TƏRƏFDAŞLIĞI ÜZRƏ NAZİRLƏR GÖRÜŞÜ

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində noyabrın 19-da Dayanıqlı Transformasiya üçün Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı (FAST) tərəfdaşlığı üzrə nazirlər görüşü keçirilib.

COP29 Sədrliyi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) əməkdaşlığı çərçivəsində baş tutan görüşün moderatorluğunu **FAO-nun İqlim Dəyişikliyi, Biomüxtəliflik və Ətraf Mühit Ofisinin direktoru Kaveh Zahedi** edib.

Tədbirdə çıxış edən **kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov** Davamlı Transformasiya üçün Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Tərəfdaşlığını (FAST) iqlim dəyişikliyindən təsirlənən kiçik fermerlərə və kənd icmalarına çatması üçün maliyyəni səfərbər etməklə kənd təsərrüfatında effektiv iqlim fəaliyyətinə təcili ehtiyacı həll edən mühüm platforma adlandırır. Nazir əlavə edib ki, FAST vasitəsilə kənd təsərrüfatı sistemlərində iqlim həllərinin həm təsirli, həm də əhatəli olmasını təmin etmək üçün vahid yanaşma qurulur. COP29 sessiyası çərçivəsində Fermerlər üçün Bakı Harmoniya Təşəbbüsünün elan edildiyini deyən nazir əsas məqsədin “Harmoniya” ilə mövcud təşəbbüslər arasında uyğunlaşmanı təşviq edən, iqlim təsirlərinə ən həssas olanları dəstəkləmək üçün konkret fəaliyyət göstərən yeni əməkdaşlıq yolunu yaratmaqdan ibarət olduğunu diqqətə çatdırıb.

Bildirib ki, “Harmoniya” təşəbbüsü bütün müvafiq iqlim təşəbbüslərini bir araya gəlməyə, bilikləri bölüşməyə və fermerlərə dəstəyi gücləndirməyə dəvət edən inklüziv platforma kimi nəzərdə tutulub. Dialog və əməkdaşlıq üçün strukturlaşdırılmış məkan yaratmaqla Harmoniya müntəzəm mübadilə və yaxınlaşma üçün yeni yollara töhfə verməklə FAST-ın məqsədlərinə yaxından uyğunlaşır. “Biz “Harmoniya”-nı kənd təsərrüfatı icmalarında davamlılığın qurulmasında iqlim maliyyəsini daha əlçatan və daha effektiv edən birləşdirici təşəbbüs olan FAST Tərəfdaşlığının əsas davamı kimi təsəvvür edirik”, -nazir deyib.

Müzakirələrdə çıxış edən Misirin kənd təsərrüfatı nazirinin müavini **Adel Abdelazeem**, COP28 Ərzaq Sistemləri Qrupunun məsləhətçisi **Zak Bleicher**, Braziliya Xarici İşlər Nazirliyinin İqlim fəaliyyəti şöbəsinin rəhbəri **Mario Mottin**, FAO-nun İqlim Dəyişikliyi, Ətraf Mühit və Biomüxtəliflik İdarəsinin baş təbii sərvətlər mütəxəssisi **Martial Bernoux**, Almaniyanın Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Federal Nazirliyinin Parlament Dövlət Katibi **Klaudiya Müller** və digər natiqlər iqlim maliyyələşdirməsini sürətləndirmək üçün COP-dan COP-a əməkdaşlığın əhəmiyyəti, FAST və “Harmoniya” təşəbbüsləri arasında əlaqə, kənd təsərrüfatı sistemlərinin transformasiyası, yeni çağırışlara uyğun dayanıqlı kənd təsərrüfatı sisteminin yaradılması, ətraf mühiti qorumaqla məhsuldarlığın artırılması, bu istiqamətlərdə global əməkdaşlıq məsələlərinə toxunublar.

Tədbirin sonunda mövzu ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb, iştirakçıların sualları cavablandırılıb.

AQRAR TƏDQİQATLAR MƏRKƏZİNİN DİREKTORU COP29 ÇƏRÇİVƏSİNDƏ PANEL MÜZAKİRƏLƏRDƏ ÇIXIŞ EDİB

Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzinin direktoru Rəşad Hüseynov BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının Bakıda keçirilən 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində noyabrın 18-də Kənd Təsərrüfatı üzrə Amerika Əməkdaşlıq İnstitutunun (IICA) təşkil etdiyi “İqlim fəaliyyəti üçün dialoq: su yoxdursa, ərzaq təhlükəsizliyi də yoxdur” adlı panel müzakirədə iştirak edib.

Suya əlçatanlıq, qida istehsalı və ərzaq təhlükəsizliyi, biomüxtəliflik, iqlim dəyişikliyinə davamlılıq və fəlakət riskinin azaldılması sahələrində kənd təsərrüfatı həllərindən bəhs olunan tədbirdə Mərkəz rəhbəri ona ünvanlanan suallar əsasında Azərbaycanda suvarma suyunun idarəedilməsi sahəsində görülən işlərdən danışdı. Bildirib ki, suya qənaət məqsədilə müasir suvarma sistemlərinin tətbiqinə mühüm dövlət dəstəyi verilir, su ehtiyatlarının səmərəli istifadəsi, itkilərin azaldılması, yeni su mənbələrinin yaradılması, idarəetmənin təkmilləşdirilməsi və digər istiqamətlərdə genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirilir.

Direktor qeyd edib ki, ölkədə sututarlar, suvarma kanalları dövlətin maliyyəsi hesabına qurulur, köhnəlmiş sistemlər dövlət büdcəsi hesabına təmir olunur. Həmçinin son illərdə iqlim dəyişiklikləri ilə əlaqədar olaraq suya artan tələbatın təmin olunması üçün yeni sututarlar yaradılır, suya qənaət edilməsi üçün onun örtülü kanallar və borular vasitəsilə çatdırılması istiqamətində işlər görülür.

Rəşad Hüseynov, həmçinin vurğulayıb ki, kənd təsərrüfatında suya qənaət edən müasir suvarma sistemlərindən istifadə dövlət tərəfindən təşviq edilir, bu sistemlərin qurulmasına dövlət dəstəyi göstərilir. Fermerlər müasir suvarma sistemlərini qurmaq üçün ümumi məbləğin yalnız 20 faizini avans şəklinə ödəyir, 40 faiz dövlət tərəfindən qarşılır, qalan məbləğin də 5 il müddətində ödənilməsi üçün faizsiz kreditlər verilir.

O cümlədən, müasir suvarma sistemlərindən istifadə etməklə məhsul istehsal edən fermerlərə subsidiyalar verilir.

Tədbirdə su çatışmazlığı problemləri, kənd təsərrüfatında su idarəçiliyinin səmərəliliyinin artırılması və s. məsələlərlə bağlı maraqlı çıxışlar olub, müzakirələr aparılıb.

COP29 ÇƏRÇİVƏSİNDƏ “KƏND TƏSƏRRÜFATI-ƏRZAQ SİSTEMİNDƏ ƏDALƏTLİ KEÇİD: COP29 HARMONIYA TƏŞƏBBÜSÜ İLƏ UYGUN İNTEQRASIYA” MÖVZUSUNDA PANEL MÜZAKİRƏ KEÇİRİLİB

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində noyabrın 21-də “Kənd Təsərrüfatı-Ərzaq Sistemində Ədalətli Keçid: COP29 Harmoniya Təşəbbüsü ilə Uyğun İnteqrasiya” mövzusunda panel müzakirə keçirilib.

BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) “Mavi Zona”da fəaliyyət göstərən pavilyonunda baş tutan tədbirdə COP29 Fermerlər üçün Bakı Harmoniya İqlim Təşəbbüsünə uyğun aqro-ərzaq sistemlərində ədalətli keçid, inklüziv proses vasitəsilə dayanıqlı ərzaq sistemləri üçün maliyyənin genişləndirilməsi, iqlimə dayanıqlı kənd təsərrüfatına nail olmaq üçün zəruri olan maliyyə alətləri və investisiyaları təşviq edən elmi əsaslı həllər mövzuları müzakirə edilib.

Panel müzakirənin moderatorluğunu Quraq Ərazilərdə Kənd Təsərrüfatı Tədqiqatları üzrə Beynəlxalq Mərkəzin (ICARDA) baş direktorunun Ofisinin İqlim Dəyişikliyi üzrə baş məsləhətçisi **Roula Majdalani** edib.

Tədbirdə çıxış edən **kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov** bildirib ki, müasir dövrdə dayanıqlı aqro-ərzaq sistemlərinə keçid iqlim dəyişikliyinə daha həssas olan fermer və kənd icmalarına hərtərəfli dəstək tədbirlərini zəruri edir. Nazir bildirib ki, aqrar sahə iqlim dəyişmələrinin nəticələrindən təsirlənən sektor olmaqla yanaşı, İstilik Effekti Yaradan Qazların (İEYQ) atmosfərə atılmasında da müəyyən paya malikdir. Bununla belə, kənd təsərrüfatı sektorunun emissiyaların azaldılması, dayanıqlılığın artırılması və ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsində misilsiz potensialı var. Aqrar sahədə tədqiqat və innovasiyalar dayanıqlı aqro-ərzaq sistemlərinə keçidin təməl daşlarıdır.

Nazir bildirib ki, Azərbaycan hökuməti iqlimə uyğun ağıllı kənd təsərrüfatının formalaşdırılmasına xüsusi diqqət yetirir. Fəaliyyət strategiyasının mərkəzində kənd təsərrüfatı və ərzaq sistemlərinin iqlim fəaliyyətlərinə inteqrasiyası, uyğun siyasətlərin hazırlanması, innovasiyaların təşviqi, dəqiq əkinçilik, torpaq və su resurslarının mühafizəsi, kənd təsərrüfatında məhsuldarlığın artırılması, iqlimə dayanıqlı metodların tətbiqi, ətraf mühitə mənfi təsirlərin azaldılması və ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi dayanır. Fermerlər üçün Bakı Harmoniya İqlim Təşəbbüsü iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə kontekstində qlobal əməkdaşlıq üçün mərkəzi platforma rolunu oynayır, davamlı həllərin miqyasını genişləndirmək, fermerlərin, xüsusilə də qadın və

gənclərin səlahiyyətlərini artırmaq üçün müxtəlif maraqlı tərəfləri bir araya gətirməklə birgə fəaliyyəti uyğunlaşdırır. İqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə öhdəliklərinə sadıq qalan Azərbaycan beynəlxalq tərəfdaşları ilə sıx əməkdaşlıq şəraitində qlobal mübarizə tədbirlərinə fəal şəkildə töhfə vermək üçün səylə çalışır.

Müzakirələrdə çıxış edən ICARDA-nın İdarə Heyətinin üzvü **Charles Spillane**, FAO-nun İqlim Dəyişikliyi, Biomüxtəliflik və Ətraf Mühit Ofisinin Təbii sərvətlər üzrə

baş mütəxəssisi **İnkar Kadirjanova**, JRT Təşəbbüsünün İcraçı direktoru **Melissa Pinfield**, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının (EBRD) İqlim uyğunlaşması və təbiətin maliyyələşdirilməsi üzrə direktor müavini **Rachael Barza**, COP29 Prezidentliyinin eksperti **Sona Abdullayeva**, "İqlim, İqlim Dəyişikliyi və Cəmiyyət" (CLICCS) Mükəmməllik Klasterində Yer Sistemi Tədqiqatları və

Davamlılıq Mərkəzinin (CEN) baş elmi işçisi **Jan Vilkens** iqlim dəyişikliyi, ətraf mühiti qorumaqla məhsuldarlığın artırılması, keyfiyyətli qida istehsalı, qlobal əməkdaşlıq çərçivəsində fundamental transformasiya yolu ilə dayanıqlı kənd təsərrüfatı sisteminin qurulması, aqro-ərzaq sistemlərində ədalətli keçid prosesində tədqiqat və innovasiyaların rolu, dayanıqlı

kənd təsərrüfatı sistemlərində ədalətli və inklüziv transformasiyanı dəstəkləmək üçün əsas maraqlı tərəflər arasında əməkdaşlığın təşviqi, yaşıl enerji və yaşıl texnologiyaların tətbiqinin genişləndirilməsi, aqrar sahədə qadınların rolunun daha da artırılması, aqro-ərzaq sistemlərində ədalətli keçid konsepsiyalarının Milli Uyğunlaşma Planlarına (NAP) və Milli səviyyədə müəyyən edilmiş töhfələrə (NDC) daxil edilməsi məsələləri ilə bağlı fikirlərini bölüşüblər.

Tədbir iştirakçıları əhalinin kənd təsərrüfatı və ərzaq məhsulları ilə təminatı, aqrar sahədə məhsuldarlığın artırılması üçün elmi yeniliklər, innovasiya və rəqəmsal həllərin tətbiqinin genişləndirilməsinin vacibliyini diqqətə çatdırıblar.

Panel müzakirələrdən sonra iştirakçıların sualları cavablandırılıb, mövzu ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

“Kənd təsərrüfatı”
Aylıq İnformasiya Bülleteni
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində
Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi
tərəfindən hazırlanıb

Əlaqə:

(+994 12) 599-08-88

<https://atm.gov.az/az>
<https://agroeeconomics.az/>

info@atm.gov.az

Süleyman Vəzirov küçəsi, 91
AZ 1025 Bakı, Azərbaycan

**AQRAR TƏDQİQATLAR
MƏRKƏZİ**